

अध्याय 9 : क्रीडास्पर्धा

प्रश्न 1:

उच्चारणं कुरुत-

अहम्	आवाम्	वयम्
माम्	आवाम्	अस्मान्
मम	आवयोः	अस्माकम्
त्वम्	युवाम्	यूयम्
त्वाम्	युवाम्	युष्मान्
तव	युवयोः	युष्माकम्

उत्तर:

स्वयं करे-

प्रश्न 2:

निर्देशानुसारं परिवर्तनं कुरुत-

यथा- अहं क्रीडामि।	- (बहुवचने)	- वयं क्रीडामः।
(क) अहं नृत्यामि।	- (बहुवचने)	-
(ख) त्वं पठसि।	- (बहुवचने)	-
(ग) युवां गच्छथः।	- (एकवचने)	-
(घ) अस्माकं पुस्तकानि।	- (एकवचने)	-
(ङ) तव गृहम्।	- (द्विवचने)	-

उत्तर 2:

- यथा- अहं क्रीडामि। - (बहुवचने) - वयं क्रीडामः।
(क) अहं नृत्यामि। - (बहुवचने) - वयम् नृत्यामः।
(ख) त्वं पठसि। - (बहुवचने) - यूयम् पठथ।
(ग) युवां गच्छथः। - (एकवचने) - त्वम् गच्छसि।
(घ) अस्माकं पुस्तकानि। - (एकवचने) - मम पुस्तकम्।
(ङ) तव गृहम्। - (द्विवचने) - युवयोः गृहे।

प्रश्न 3:

कोष्ठकात् उचितं शब्दं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत-

- (क) पठामि। (वयम्/अहम्)
(ख) गच्छथः। (युवाम्/यूयम्)
(ग) एतत् पुस्तकम्। (माम्/मम)
(घ) क्रीडनकानि। (युष्मान्/युष्माकम्)
(ङ) छात्रे स्वः। (वयम्/आवाम्)

उत्तर 3:

- (क)अहम्..... पठामि। (वयम्/अहम्)
(ख)युवाम्..... गच्छथः। (युवाम्/यूयम्)
(ग) एतत्मम..... पुस्तकम्। (माम्/मम)
(घ)युष्माकम्.... क्रीडनकानि। (युष्मान्/युष्माकम्)
(ङ)आवाम्.... छात्रे स्वः। (वयम्/आवाम्)

प्रश्न 4:

अधोलिखितानि पदानि आधृत्य सार्थकानि वाक्यानि रचयत-

यूयम्	लेखं	पश्यामि
वयम्	शिक्षिकां	रचयामः
युवाम्	दूरदर्शनं	कथयिष्यथः
अहम्	कथां	पठिष्यावः
त्वम्	पुस्तकं	लेखिष्यसि
आवाम्	चित्राणि	नंस्यथ

उत्तर 4:

यूयम्	लेखं	पश्यामि
वयम्	शिक्षिकां	रचयामः
युवाम्	दूरदर्शनं	कथयिष्यथः
अहम्	कथां	पठिष्यावः
त्वम्	पुस्तकं	लेखिष्यसि
आवाम्	चित्राणि	नंस्यथ

यूयम् शिक्षिकां नंस्यथ।

वयम् चित्राणि रचयामः।

युवाम् कथां कथयिष्यथः।

अहम् दूरदर्शनं पश्यामि।

त्वम् लेखं लेखिष्यसि।

आवाम् पुस्तकं पठिष्यावः।

प्रश्न 5:

उचितपदैः वाक्यनिर्माणं कुरुत-

मम तव आवयोः युवयोः अस्माकम् युष्माकम्

यथा- एषा मम पुस्तिका।

- (क) एतत् पुस्तकम्।
- (ख) बुद्धिस्थिरा।
- (ग) एषः देवालयः।
- (घ) एषा शिक्षिका।
- (ङ) संस्कृतम् भाषा।
- (च) एतानि चित्राणि।

उत्तर 5:

- (क) एतत्**मम**..... पुस्तकम्।
- (ख)**आवयोः**..... बुद्धिस्थिरा।
- (ग) एषः**अस्माकम्**..... देवालयः।
- (घ) एषा**तव**..... शिक्षिका।
- (ङ) संस्कृतम्**अस्माकम्**..... भाषा।
- (च) एतानि**अस्माकम्**..... चित्राणि।

प्रश्न 6:

उचितपदैः वाक्यनिर्माणं कुरुत-

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
(क) त्वं लेखं लेखिष्यसि।	।	।
(ख)	आवाम् वस्त्रे धारयिष्यावः।	।
(ग) अहं पुस्तकं पठिष्यामि।	।	।
(घ)	ते फले खादिष्यथः।	।
(ङ) मम गृहं सुन्दरम्।	।	।
(च)	।	यूयं गमिष्यथ।

उत्तर 6:

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
(क) त्वं लेखं लेखिष्यसि।	युवाम् लेखौ लेखिष्यथः।	यूयम् लेखान् लिखिष्यथ।
(ख) अहं वस्त्रं धारयिष्यामि।	आवाम् वस्त्रे धारयिष्यावः।	वयम् वस्त्राणि धारयिष्यामः।
(ग) अहं पुस्तकं पठिष्यामि।	आवाम् पुस्तके पठिष्यावः।	वयम् पुस्तकानि पठिष्यामः।
(घ) सा फलं खादिष्यति।	ते फले खादिष्यथः।	ताः फलानि खादिष्यन्ति।
(ङ) मम गृहं सुन्दरम्।	आवयोः गृहे सुन्दरे।	अस्माकं गृहाणि सुन्दराणि।
(च) त्वम् गमिष्यसि।	यूवाम् गमिष्यथः।	यूयं गमिष्यथ।

प्रश्न 7:

एकवचनपदस्य बहुवचनपदं, बहुवचनपदस्य एकवचनपदं च लिखत-

यथा- एषः

एते

सः

.....

ताः

.....

त्वम्

.....

एताः

.....

तव

.....

अस्माकम्

.....

तानि

.....

उत्तर 7:

सः

ते

ताः

सा

त्वम्

यूयम्

एताः

एषा

तव

युष्माकम्

अस्माकम्

मम

तानि

तत्